

DOSYA PORTFÖY 2021 VİZYONU

PORTFÖY YÖNETİMİNDE 2021 VİZYONU

Portföy yönetimi sektörü, son yıllarda büyüme ivmesini oldukça artırdı. 2020’de sektör şirketleri tarafından yönetilen portföy büyüklüğü, yatırımcıların yeni gözdesi olan yatırım fonlarındaki artışın etkisiyle yüzde 28 yükselişle 365 milyar TL’yi, 2021’nin dört ayı itibarıyla 412 milyar TL’yi aştı. Mevduat faizlerinin düştüğü son yıllarda, yatırımcıların alternatif yatırım aracı arayışlarına yönelmesiyle yatırım ve emeklilik fonları yüksek getiriler sağladı. Portföy yönetim sektörü oyuncularını, sektörün yüksek bir büyüme potansiyeli sunduğunu kaydediyor. Sektörün regülatörden en önemli beklentileri ise açık diyalog, yatırımcının korunması, yastık altı birikimlerin sisteme kazandırılması, sürdürülebilirlik temasının pratikte de sahiplenilmesiyle çevre, sosyal ve yönetim başlıklarına öncelik verilmesi.

Türkiye varlık (portföy) yönetimi sektörü, 2013’ten itibaren hızlı bir büyüme ivmesi yakalamış durumda. 2019’da 284 milyar TL büyüklüğe ulaşan portföy yönetim sektörü, 2020’de de büyümeye devam etti. Küresel salgın koşullarında sektör, artan yatırımcı ilgisi ve

çeşitlenen iş alanları ile bir yandan tasarruf zincirindeki yerini sağlamlaştırdı. Ayrıca bir yandan da ekonomiye kaynak yaratma potansiyelini ortaya koymaya başladı.

Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği (TSPB) tarafından derlenen 2020 yıl sonu verilerine göre; 2020’de sektör şirketlerinin yönettiği portföy büyüklüğü, yatırım fonlarındaki artışın etkisiyle yüzde 28 yükselişle 365 milyar TL’ye ulaştı. Burada yatırım fonlarının büyüklüğü 151,9

milyar TL, emeklilik yatırım fonlarının büyüklüğü 171 milyar TL olarak gerçekleşti. Portföy büyüklüğündeki artışla gelirleri önemli oranda yükselen sektörün 2020 sonunda brüt kârı 1 milyar 231 milyon TL, faaliyet kârı 740,7 milyon TL oldu. Toplam net kâr ise 2019’nin iki katına çıkarak 655 milyon TL olarak gerçekleşti.

ONLINE VİZYON TOPLANTISI

2021 itibarıyla da sektördeki olumlu trend sürüyor. TSPB’nin 2021 ilk çeyrek verileri; portföy yönetimi sektörünün büyüklüğünün 401,2 milyar TL’yi, nisan sonu verileri 412 milyar TL’yi aştığını gösteriyor. İlk çeyrekte büyüklüğün 182,5 milyar TL’sini yatırım fonları, 170,7 milyar TL’sini emeklilik yatırım fonları oluşturdu. 2021 ilk çeyrek verilerini 2020 yılsonuyla karşılaştırdığımızda

Ekonomist

fon dağılımındaki değişim de göze çarpıyor. Emeklilik yatırım fonlarının hâkimiyetinin aksine 2021 ilk çeyrekte ilk defa toplam hacimde yatırım fonları bir adım öne geçmiş durumda.

Ekonomist Dergisi olarak biz de sektöre ilişkin son gelişmeleri konuşmak için sektörün önde gelen beş portföy yönetim şirketinin üst düzey yöneticileriyle, online yuvarlak masa toplantısı düzenledik. Moderatörlüğünü Ekonomist Dergisi Genel Yayın Yönetmeni Talip Yılmaz'ın yaptığı 'Portföy Yönetim Şirketleri 2021 Vizyon Toplantısı'na; Ak Portföy Genel Müdür Yardımcısı Ertunç Tümen, HSBC Portföy Genel Müdürü Nilgün Şimşek, QNB Finansportföy Genel Müdürü Egemen Erden, TEB Portföy Genel Müdürü Yağız Oral, Yapı Kredi Portföy Genel Müdür Yardımcısı Ümit Ersamut katıldı. Sektörün önde gelen isimleri; Ekonomist'e özel gerçekleşen bu buluşmada; sektörle ilgili önemli bilgiler aktardı. Sektörün verileri, yeni dönem iş planları, düzenleyici otoritelerden beklentiler de konuşuldu.

YATIRIM FONLARI KAZANDIRDI

Sektörle ilgili detaylı verilere baktığımızda 2020'de yatırım ve Bireysel Emeklilik Sistemi (BES) fonlarında pozitif gelişmeler yaşandığı görülüyor. Türkiye Kurumsal Yatırımcı Yöneticileri Derneği'nin (TKYD) LUDENS İleri Finansal Hizmetler'e hazırlattığı Yatırım Fonları Performans Raporu'na göre; yatırım fonları 2019'daki yüzde 162'lik

yüksek büyüme hızının ardından pandemi koşulları altında 2020'de portföy büyüklüğünü yüzde 18 arttırarak 142 milyar TL'ye çıkardı. Yatırım fonlarındaki yatırımcı sayısı yaklaşık 3,7 milyona ulaştı. 2019'a göre katılımcı sayısı yüzde 6 artarken buna emeklilik yatırım fonlarının dâhil olmadığını da not edelim.

2020'de 142 milyar TL büyüklüğe ulaşan yatırım fonları arasında ilk sırada 95,7 milyar TL ile menkul kıymet yatırım fonları yer aldı. Serbest fonların 2019 yıl sonundaki 21,6 milyar TL'lik büyüklükleri, 2020 sonunda yaklaşık yüzde 65 büyümeyle 35,6 milyar TL'ye çıktı. Yaklaşık dört yıllık bir geçmiş olan gayrimenkul ve girişim

PORTFÖY YÖNETİM SEKTÖRÜNÜN GELİŞİMİ

Yıl	Şirket sayısı	Portföy büyüklüğü	
		Milyar TL	Milyar \$
2010	28	46,9	30,3
2011	31	47,9	25,2
2012	35	56,4	31,5
2013	40	64,9	30,4
2014	40	81,9	35,1
2015	46	99,4	33,6
2016	50	122,2	34,6
2017	49	158,3	41,8
2018	54	173,1	32,7
2019	51	284,1	47,7
2020	49	364,6	49,0
2021/04	49	412,2	49,0

Kaynak: SPK

DOSYA PORTFÖY 2021 VİZYONU

sermayesi fonları 2020'nin sonunda toplamda 11 milyar TL büyüklüğe erişti.

YÜKSEK GETİRİLER SÖZ KONUSU

2020'de menkul kıymet yatırım fonları, serbest fonlar, gayrimenkul yatırım fonları (GYF) ve girişim sermayesi yatırım fonlarının (GSYF) ağırlıklı ortalama net getirileri ise yüzde 15 olan TÜFE'nin ve nette yüzde 9 olan mevduat faizinin üzerinde gerçekleşti. Burada en yüksek getiriyi yüzde 106 ile GYF sağlarken onu yüzde 32 ile serbest fonlar izledi. GSYF yatırımcılarına yüzde 24, menkul kıymet YF ise yüzde 22 kazandırdı.

Mevduat faizlerinin düştüğü son yıllarda, bir kısım yatırımcının alternatif yatırım aracı arayışlarında tercih edilen serbest fonların; son beş yılda yüzde 215, son üç yılda yüzde 120 ve son bir yılda yüzde 32 getiri sağladığı bilgisi veriliyor. Menkul kıymet fonlarına genel olarak bakıldığında ise son beş yılda ortalama yüzde 140'lık birikimli ağırlıklı net getirinin söz konusu olduğu aktarılıyor. Üç yıllık dönem için ortalama yüzde 79, son bir yılda ise bu getirinin yüzde 22 olduğuna da değiniliyor.

TEFAS'TA HACİM ÜÇ KAT ARTTI

Bu sonuçlar, pandeminin yarattığı endişe ve belirsizlik ortamına rağmen 2020'nin yatırım fonu sektörü tarafından iyi yönetildiğini ortaya koyuyor. 2020 ilk çeyrekteki ani gelişmelerin yarattığı sarsıntılardan kaçınılmasa da sektörün hemen hemen tamamında, yılın geri kalanında hızlı toparlanmalar ve iyileşmeler yaşandı. Yatırım fonlarının performansı, TEFAS işlem hacmindeki rekor artışla da karşılığını buldu.

TKYD'nin raporu; 2020'de TEFAS'ta işlem yapmış 84 kurumun 43'ünün aracı kurum, 21'inin banka, 16'sının portföy yönetim şirketi, dördünün katılım bankası olarak sıralandığını gösteriyor. 2020'de TEFAS işlem hacminin 2019'a göre üç kat arttığı bilgisi veriliyor. Kategori bazında bakıldığında ise 2020'de TEFAS toplam işlem hacminde en yüksek payı değişken fonlar ve borçlanma araçları fonları alıyor. Bu iki kategorinin işlem hacminin, toplam işlem hacminin yaklaşık yüzde 45'ine eşit olduğu belirtilirken, onları 24,6 milyar TL'lik işlem hacmiyle hisse senedi fonlarının izlediği kaydediliyor.

BES FONLARININ ANALİZİ

BES tarafına da bakalım. BES, 2020 Aralık itibarıyla 17'nci yılını geride bırakarak 12,6 milyon katılımcıya ulaştı.

Bu katılımcıların 6,9 milyonu gönüllü BES, 5,7 milyonu Otomatik Katılım Sistemi'nde (OKS) yer aldı. 2020 itibarıyla BES'te toplam portföy büyüklüğü yaklaşık 171 milyar TL oldu. Bu büyüklüğün 160 milyar TL'lik kısmı gönüllü BES, 11 milyar TL'lik kısmı OKS'de yer aldı. Gönüllü BES portföy büyüklüğü 2019 sonuna göre yaklaşık yüzde 34 büyüdü. OKS portföy büyüklüğü 2019 sonundaki 8,2 milyar TL'den 2020 sonunda 11 milyar TL'ye ulaşarak yüzde 38 arttı.

Ludens'in Emeklilik Yatırım Fonları (EYF) Performans Raporu'na göre; 2020'de gönüllü BES emeklilik fonlarında ortalama getiriler yüzde 31,5 ile TÜFE'nin 17 puan üzerinde gerçekleşti. Gönüllü BES'in baş-

ladığı Ocak 2004'ten 2020 sonuna kadarki süreçte emeklilik fonlarının getirilerine bakıldığında ise ortalama olarak yüzde 798,6 getiriyle TÜFE'nin 414 puan üzerinde getiri elde edildiği görülüyor. Son 10 yıllık dönem için ortalama yüzde 316,9, son beş yılda yüzde 182,6 getiri yaratılmış durumda.

MEVDUATIN ÜZERİNDE KAZANÇ

2020'de kategori bazında yapılan incelemelere göre, OKS fonlarının değişken ve değişken katılım kategorilerinde TÜFE'nin üzerinde getiri sağladığı ortaya konuyor. En yüksek ağırlıklı ortalama net getiri yüzde 45,8 ile değişken katılım fonları kategorisinden elde edildi. Bu kategorinin

getirisi, aynı dönemdeki enflasyona göre yaklaşık 31 puan yüksek gerçekleşti. Değişken katılım fonlarını yüzde 22,8 getiriyle değişken fonlar izledi. En düşük ağırlıklı ortalama net getiri ise yüzde 10,3 ile başlangıç katılım fonlarının oldu ve bu fonların getirisi enflasyonun yaklaşık dört puan altında kaldı.

Rapora göre; OKS emeklilik fonlarının başlangıçtan itibaren ağırlıklı ortalama getirisi ise yüzde 70 oldu. Bu oran TÜFE'nin yaklaşık üç puan üzerinde konumlanıyor. Mevduat faiz oranları ve gönüllü BES emeklilik fonları için stopajdan arındırılmış getirilerle yapılan incelemede, fonların vergi sonrası getirisi mevduat faiz oranıyla karşılaştırıldığında, tüm alt dönemler için ağırlıklı ortalama fon getirisinin mevduat faizlerinin üzerinde olduğu aktarılıyor. 2020 ağırlıklı ortalama fon getirisinin de mevduatın 21,7 puan üzerinde olduğu ifade ediliyor.

Sektör oyuncuları yasal otoriteden ne bekliyor?

■ Sektörle açık diyalog ve sık iletişim kurulması, fikir alışverişleri yapılması.

■ Yatırımcının etkin şekilde korunması.

■ Yastık altı birikimlerin sisteme kazandırılması.

■ Sürdürülebilirlik temasının pratikte de sahiplenilmesiyle çevre, sosyal ve yönetim başlıklarına öncelik verilmesi.

■ Yatırımcının doğru bilgilendirilmesi için daha çok çalışılması.

DOSYA PORTFÖY 2021 VİZYONU

TEB PORTFÖY YÖNETİMİ
BNP PARIBAS ORTAKLIĞI

YAĞIZ ORAL / TEB PORTFÖY GENEL MÜDÜRÜ

"Tema çeşitliliği arttıkça ilgi de artıyor"

da daha iyi anlatmaya başladık. Yatırımcıların hem ürün çeşitliliğini hem de ürünlerin getirilerini gördükçe sektöre olan ilgileri de artmaya başladı.

■ BNP PARIBAS İLE İŞ BİRLİĞİ

2020'de 7-8 adet yeni tema ortaya koymuştuk. Bunları yavaş yavaş kurmaya başladık. 2020'deki ilk tematik fon olarak Teknoloji Fonu ortaya çıktı. Biz TEB Portföy olarak BNP Paribas Grubu'nun bir parçası olduğumuz için BNP Paribas Asset Management ile de yakından çalışıp, onların bilgi birikimini de burada kullanabiliyoruz. Bunun dışında hisse senedi tarafında daha

tematik ürünler istenmeye başladı. Örneğin Türkiye'de bankacılık sektörüne yönelik ürün talepleri geldi. Ayrıca sadece global trendleri takip eden ve yatırımları buna göre yapan global bir makro fonu hayata geçirdik. Önümüzdeki dönemde de ön plana çıkartacağımız yeni ürünümüz ise geleceğin teması olarak gördüğümüz sürdürülebilirlik, çevre ve sosyal sorumluluk alanındaki fonlarımız olacak.

■ MEVDUAT ÜZERİNDE GETİRİ BEKLENTİSİ

Son beş yıldır bir yatırımcı talebi geldiği zaman, son soru şöyle bitiyor: Peki mevduatın ne kadar üzerinde getiri yaratabilir? Dolayısıyla sektörün eğiliminde de yeni kurulan fonlarda son 5-6 yıla baktığınızda, belli bir mutlak getiri hedefi olan değişken fonların öne çıktığını ve son döneme doğru gelirken de fon sepeti fonlarının öne çıktığını görüyoruz. Biz de büyümeleri hep bu tarafta gördük ve bu dönemde para piyasası fonlarının da büyüklüklerinde azalmalar oldu. Bununla beraber yatırım yapılacak tutar anlamında her büyüklüğe hitap eden bir sektör olduk. Bugün herhangi bir varlık sınıfına, herhangi bir ülkenin ürününe bir miktar da olsa yatırım yapmak isterseniz çok düşük tutarlarda, 1 TL ile dahi yatırım yapabiliyorsunuz. Bu da çok önemli ve yatırımı kitlelere indiren bir gelişme oldu. Önümüzdeki dönemde mevduatı geçmeyi hedefleyen mutlak getiri hedefli fonlar ve tematik fonların büyümeye devam edeceğini düşünüyorum. Son olarak bunun robotik danışmanlık hizmetleri ile desteklenerek büyük kitlelere hitap etmesini sağlamak üzerine çalışmalar da gerçekleştiriyoruz.

■ YATIRIM FONLARINDAKİ ARTIŞ

Sektörümüzde 2010'da yaklaşık 50 milyar TL'lik bir pazar büyüklüğü vardı. Bunun içinde yatırım fonları özelinde bakarsak, aslında 30 milyar TL'lik bir büyüklükten bahsediyoruz. 2018'de yatırım fonlarının büyüklüğü 50 milyar TL'ye gelmişti. Yatırım fonları varlık sınıfında kuruculuk devri ile birlikte çeşitliliğin yeni yeni sağlanmaya ve TEFAS yapısının da yerine oturmaya başladığı bir dönemdi ve büyüme rakamları henüz arzu edilen seviyelere ulaşmaya yeni başlıyordu. Bunu takip eden son 2,5-3 yıllık dönem ise adeta bir milat oldu. Yatırım fonları 50 milyar TL'den 182 milyar TL'lik bir büyüklüğe ulaştı. İlk defa bu yılın mayıs ayında yatırım fonları büyüklük olarak emeklilik fonlarının üstüne çıkmış oldu. Özel portföy yönetimini de dahil ettiğini zaman aslında 235 milyar TL'ye yaklaşan bir büyüklükten bahsediyoruz. Özetle geride bıraktığımız 10 yılda, 30 milyar TL'nin 235 milyar TL'ye çıkması çok büyük bir büyüme hızı.

■ FİNANSAL OKURYAZARLIĞA KATKI

Bugüne geldiğimizde yatırımcılar tarafında çok farklı temalarda taleplerin geldiğini gözlemliyoruz. Bu petrol de olabilir, gümüş de olabilir, teknoloji yatırımları da olabilir. Bu taleplere hitap edecek ürünlerin sektörde hazırlanması, altyapılarının kurulması, bunların yönetilebilir hale gelmesi gerçekleştirildi. İlave olarak baktığınızda, fon yönetimi şirketlerinin üzerine çok önemli bir sorumluluk daha düşüyor. O da finansal okuryazarlığın geliştirilmesi. Biz bu noktada gerek sosyal medyada, gerek reklam aracılığıyla fonların nelere yatırım yaptığını ve nasıl getiriler sunduğunu